GAZETA KRAKOWSKA

Nro 105.

Z KRAKOWA DNIA 31 GRUDNIA 1828 ROKU WE SRODĘ.

Z Warszawy d. 22 Grudnia.

Kommissyia Rządowa Przychodów i Skarbu.

Odnosząc się do ogłoszonego w Nrze 262 Gazety Warszawskiey, 223 Gazety Korrespondenta i Tomie XII. Dziennika Praw, Dekretu Nayiaśnieyszego Pana z dnia 31 Sierpnia r. b., upoważniaiącego Kommissyią Rządową Przychodów i Skarbu do spłacenia Listami Zastawnemi Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego, zaciągnionemi na Dobra Narodowe podług nominalney tychże Listów wartości, następuiących długów Królestwa procentowych.

1) Pochodzących z certyfikatów Kommissyi Centralney Likwidacyyney b. Xięztwa Warszawskiego, przynoszących procent $\frac{4}{100}$ za zdemoliowane około fortyfikacyi domy; tudzież za dostarczenia uskuteczniane na mocy zawartych kontraktów i umów wydane.

2) Pochodzących z pożyczki zaciągnioney na Dobra Narodowe w byłym Departamencie Łomżyńskim, dziś Woiewództwie Augustowskiem położone, a zostaiące po dziś dzień w ręku zastawników.

3) Opartych na Dobrach Narodowych na ten cel wskazanych, na które wypuszczone zostały obligacyia Hypoteczne.

4) Nakoniec pochodzących z pretensyi dzierżawców do Dóbr Narodowych, na które Assekuracyie Skarbowe, wypuszczane zostały, lub stosownie do istnieiących przepisów wydanemi będą.

Kommissyia Rządowa Przychodów i Skarbu podaie do powszechney wiadomości, iż Bank Polski zobowiązanym został do uskutecznienia wpłaty pomienionych długów, wylegitymowanym właścicielom dowodów Kommissyi Centralney Likwidacyyney, lub Assekuracyi Skarbowych za ich zgłoszeniem się do Banku z papierami tego rodzaiu.

Osoby zamieszkałe na prowincyi, któreby życzyły bydź zaspokaiane w swoiey należytości bez udawania się do Stolicy, będą mogły odbierać z Banku Polskiego przypadaiące im zapłaty za pośrednictwem właściwym Kommissyi Woiewódzkich, do których w tym celu zgłaszać się maią.

W Warszawie dnia 17 Grudnia 1828 r.

Z polecenia Ministra Prezyduiącego,

Radca Stanu: *Plater.*

Sekretarz Jlny: *Miniewski.*

Zgadywanie maiących nastąpić odmian powietrza, z spostrzeżenia na roślinach.

Przypatruiąc się fizognomii roślin przy rozmaitym stanie atmosfery, postrzegamy

w nich odmiany rozmaite, częstokroć bardzo stosowne z poruszeniami atmosferycznemi, a w niektórych roślinach tak iest mocne tego przeczucie, że niemylnie deszcz lub pogodę z nich przewidzieć można, nawet dość wcześnie. Liście ubieraiące przyiemnie rośliny, układaią się stale do równowagi, raz, aby ze wszech stron równy ciężar zachowywać; drugi raz, aby ze wszech stron przyciągać wyziewy potrzebne z atmosfery; na ostatek, aby naywiększą posługę roślinności wypełnić w działaniach następnych: Osłoniona ziemia liśćmi nad korzeniem od promieni słonecznych, nie może raptownie wysychać, ze szkodą rośliny. Utwor każdego prawie liścia iest złóbkowaty we środku, i częstokroć ten złóbek przedłuża się po ogonku liścia aż do łodygi. Kiedy znowu zbytnia ilość wody urosi liście i ziemię przy łodydze, wowczas zwieszaią się rozwarte zupełnie, daiąc ściek wodzie opodal od łodygi. W każdym zaś razie tak się układaią, aby nayzręczniey im przychodziło oddawać wyziewy dolną stroną swoią, a to zawsze stosownie do stanu obecnego pogody nastąpić maiącego. Maią przeto rośliny swóy ubiór, podpory, naczynia przyymuiące wilgoć i przesyłaiące w mieysca potrzebne zewnętrznemi i wewnętrznemi kanałami, parasole, parapluie i płuca, a to wszystko w iednym liściu zawiera się. Nie dziw przeto, że ten organ usposobiony iest w czasie na odmiany powietrza, tak dalece zaostrzone, że dość zawczasu przeczuć umie nastąpić mogące takowe odmiany. To poznawszy, nie będzie rzeczą oboiętną, ściągnąć uwagę postrzegaczów działań przyrodzenia, na zastanowienie się przed liśćmi roślin, nad ich składem, układem, ruszaniem dobrowolnem, czyli niezawisłem od przyczyn zewnętrznych ruch i ułożenie sprawić mogących. Jeżeli rośliny przewiduią ciągłą suszę, która ie zwykła wyniszczać, tak przez wyciąganie mocne powietrzem zbyt elastycznem wyziewów dolną stroną liścia uwalniaiących się, iako też przez wysuszenie ziemi, naówczas opuszczaią swoie liście na doł, zwinione lub zgięte ku stronie dolney, raz, aby osłonić ziemię przed upałem, drugi raz, aby przytłumić oddychanie skupieniem fibrów dolnych. Niechże tylko stan powietrza obiecywać zacznie deszcz, natychmiast liście inny kształt przyiorą, odprostuią się z zakrzywienia na dół, zegną się w rynnę ku środkowi, podniosą się do góry, iednem słowem, utworzą prawdziwą łyżkę potrzebną do przyymowania wilgoci. Gdy deszcz padać zaczyna, a liście trzymaią się ciągle postaci polewaczki, niezawodnie to zapowiadą prędką pogodę, ponieważ na deszcz długi przybieraią natychmiast formę parapluia, iakby przewidywały, że wilgoci będzie do zbytku. Niekiedy zginaią się w poł, tak, że połowa wody dyszczowey do łodygi, połowa o podal spływa; w takim razie deszcz potrwa sześć do dwanastu godzin. Oprócz tych poruszeń fizognomii roślin, są ieszcze delikatnieysze, stosownie do powyższych spostrzeżeń. Rośliny, iedne mniey, drugie więcey są przydatne do tych spostrzeżeń, które iakkolwiek niewyczerpały tey materyi, udzielam publiczności w nadziei, że inni postąpią daley w odkryciach meteorologicznych, osnowanych na tym pomyśle.

Teodor Narbut.

Kurs Listow Zastawnych.
Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.
Za Sto złotych w Listach Zastawnych.

Żądano	. . . . .	zł. 85	gr. 15
Płacono	. . . . .	— 85	— —

W Warszawie dnia 23 Grudnia 1828 r.
Schaber S. G.

Na ostatnich targach Warszawskich płacono za korzec Żyta zł: od 9 i pół do 11 i pół. — Pszenicy od 25 do 32. — Jęczmienia od 8 do 9 grosz srebrny. — Owsa od 5 do 6. — Siana furę iednokonną od 10 do 18; parokonną od 26 do 27. — Słomy furę od 5 do 7.

Z Petersburga d. 21 Listopada D. K.

(Z Dziennika Petersburgskiego.)

Naywyższy Reskrypt do Naczelnika Głównego Sztabu J. C. Mości Jenerała Adiutanta Hrabi Dybicza.

Początek ninieyszy woyny z Turkami oznamionował sławę oręża Rossyyskiego nowym blaskiem. Przeszkody, usilnościami nieprzyiaciela i od samego przyrodzenia stawione, pokonane męztwem i wytrzymałością woysk Naszych Po upłynieniu czterech tylko miesięcy od przeyścia za Dunay, chorągwie Nasze powiewały już na murach Warny, która nie znała dotąd zwycięzcy. Inne ważne twierdze i kraie podbite na zachodnim i wschodnim brzegu morza Czarnego, i gromy dział Rossyyskich rozlegaią się w dalekich prowincyiach Azyiatyckich Porty Ottomańskiey.

Przyznaiąc w zupełności spółdziałania Wasze w tych postępach przez roztropne i czynne Wasze rozrządzenia, i pragnąc odznaczyć tę szlachetną gorliwość, z iaką Wy, nie szczędząc ani trudów, ani zdrowia, wypełniliście powierzone Wam dzieło, Naymiłościwiey mianuiemy Was Kawalerem orderu Swiętego Andrzeia Apostoła pierwszego wezwania, którego znaki tu przesyłaiące się, rozkazuiemy Wam włożyć na siebie i nosić podług ustaw. Przekonani iesteśmy, że ten nowy dowód zupełnego Naszego ku Wam zadowolenia i wdzięczności pomnoży ieszcze gorliwość Waszą do przedłużenia i na rok następny przygotowań woiennych, korzystaiąc z doświadczeń tegoroczney wyprawy, które okazały Nam i sposób woiowania i nieugięty upor nieprzyiaciela.

Zostaiemy Wam Cesarską Naszą łaską życzliwi.

(podpisano) MIKOŁAY.

Okręt Paryż w zatoce Warneńskiey d. 29 Września 1828 r.

W tych dniach zakończył w Petersburgu życie, po długiey chorobie, Rzeczywisty Radca Tayny, Senator, Członek Rady Państwa, Członek honorowy Rady opiekuńczey Petersburgskiey, Główny Dyrektor szkoły handlowey, Prezes Rady medyczney w Ministeryum spraw wewnętrznych i różnych orderów Kawaler Alexy Ulianowicz Bołotników.

— Dnia 23. —

Reskryptem wydanym dnia 22 Września na okręcie Miasto Paryż w przystani Warneńskiey, raczył N. Pan dać insignia dyamentowe orderu Sgo Alexandra Newskiego, Jenerałowi piechoty Roth, dowodzącemu 6stym korpusem piechoty, w nagrodę iego waleczności i mądrych rozporządzeń w czasie kampanii przeciw Turkom, a szczególniey podczas blokowania twierdzy Sylistryi, gdzie ciągle umiał odpierać przewyższaiące siły nieprzyiaciela, i zadawać mu znaczną stratę.

Pułkownik Diakow 2 z pułku gwardyi ułanów J. C. M. Cesarzewicza Wielkiego Xiążęcia Konstantego został mianowany dowódcą pułku ułanów Litewskich.

Kapitan okrętowy A' Court napisał pod dniem 17 Listopada r. b. list do Vicekanclerza Hrabiego Nesselrode, zapewniaiąc go, iż rozgłoszone przez Gazety Francuzkie wieści, iakoby okręt Panteleimon, na którym Ministrowie zagraniczni wracali z Warny do

)2(

Odessy, w wielkiem z powodu burzy zostawał niebezpieczeństwie, które powiększała ieszcze niezdatność Kapitana okrętowego, są bezzasadne.

Wczoray, dnia 20go b. m. w rocznicę wstąpienia na Tron N. Cesarza Jegomości uroczystę *Te Deum* śpiewane było w Soborze N. Panny Kazańskiey i po wszystkich Kościołach stolicy. Wieczorem miasto było oświecone.

Dziennik Petersburgski umieścił dokładny opis cenotafium, wystawionego na uczczenie Nayiaśnieyszey błogosławioney pamięci Cesarzowey Maryi Fedorowny, w Kościele Katedralnym SS. Piotra i Pawła. Budowa katafalku tego, podobnego wystawionemu w Sali żałobney, z stoiącym nad nim krzyżem 25 stóp wysokiego, przypomniałą piękne mauzolea *Ludwika XII.* i *Franciszka I.* Prace około niego tak były wykończone, iak gdyby na dłuższą trwałość był wystawiony. Kościoł był oświecony 2000 wielkich gromnic.

Ministeryum finansów poczytuie za rzecz potrzebną uwiadomić publiczność, że w różnych stronach otrzymane są iuż uwiadomienia, o zapale chwalebnym, z iakim wielu fabrykantów wzięło się do przygotowania nayleps ych wyrobów, w celu przesłania tu na wystawę, na przyszłą wiosnę. Przy czem ma sobie za powinność, ażeby tych wszystkich, którzy drogo cenią postępy przemysłu oyczystego, wezwać znowu do spółpracownictwa, ile można, około tego nowego urządzenia, gdzie zapewne, żadna zasługa nie zostanie bez zwrócenia na siebie uwagi i nagrody. Prawidła urządzenia wystawy rozesłane są po Guberniiach w dostateczney liczbie exemplarzów.

— Dnia 27. —

N. Cesarz Jegomość Naywyżey rozkazać raczył, z okoliczności zgonu Królowey Saskiey wdowy Amalii Augusty, przywdziać u Naywyższego Dworu żałobę na cztery tygodnie, ze zwyczaynemi podziałami, zaczynaiąc od dnia 25 b. m.

W nocy z dnia 21 na 22 b. m., przy silnym północno-wschodnim wietrze, podniosła się woda na Newie do nadzwyczayney wysokości, a w niskich częściach miasta, iako to: w przystani galerney, wzdłuż 1wszey linii Ostrowia-Wasilewskiego, na Kołomnie i t. d. z brzegów iuż nawet była wyszła; lecz o godzinie 2giey z północy zaczęła ubywać. Wysokość iey w główney Admiralicyi, o godzinie wpół do 2giey z północy, była 5 stóp 5 cali, a zatem do wysokości, iaka była dnia 7go Listopada 1824 roku (11 stóp $10\frac{1}{2}$ cali) nie dostawało 6 stóp 5 1/2 cali.

Z Moskwy d. 7 Listopada.

(Z Gazety Sankt-Petersburgskiey.)

Cesarskiego Uniwersytetu Moskiewskiego Lektor ięzyka Włoskiego Józef Rubini, miał szczęście otrzymać od Oyca S., przy dołączonym w imieniu J. S. liście, w ięzyku Łacińskim, razem z tłumaczeniem, paciorki z kryształu górnego, ze złetym Agnuskiem, za ofiarowaną Jego Swiątobliwości, ułożoną przez tegoż P. Rubini, w ięzyku Francuzkim, a wydaną przez Uniwersytet Moskiewski grammatykę Włoską.

Tłumaczenie listu Łacińskiego, w imieniu Oyca S. Leona XII., Papieża Rzymskiego, do P. Rubini.

"Przysłany Nam exemplarz xiążki twoiey, Synu kochany, pod tytułem, *Cours Grammatical de Langue Italienne*, tem większą dla Nas uczynił przyiemność, że, wedle oświadczenia twoiego, służy on za dowód pobożności i przywiązania twoiego ku Nam

i Kościołowi S. Piotra. Ofiara twoia sprawia Nam osobliwszą przyiemność i dla tey przyczyny, że iest ozdobiona Wysokiem Imieniem Cesarzowey Rossyyskiey, a o wartości iey zaręcza Uniwersytet, który ią uznał za xiążkę do uczenia języka Włoskiego; dla tego, chociaż My, przy nader trudnych Naszych zaięciach się, nie mogliśmy szczegółowie rozpatrzyć pracy twoiey, lecz zupełną oddaiemy sprawiedliwość i talentom twoim i pracowitości, przyymuiąc tę ofiarę z zadowoleniem. Pozdrawiaiąc cię z chlubą dla oyczyzny twoiey obowiązkiem Nauczyciela literatury Włoskiey, z zadowoleniem przekonani iesteśmy o tem, że, przy swey pobożności i dobrey moralności, w każdem zdarzeniu, będziesz wpaiał w słuchaczów swoich miłość prawdy i cnoty. O to modlemy się do Pana Boga, aby trudy twoie pomyślnym skutkiem były uwieńczone; na zakład zaś Oycowskiey miłości Naszey i życzliwości, dołączamy dla ciebie przy tym liście paciorki, zasyłaiąc Ci i błogosławieństwo Apostolskie.,, — W Rzymie, przy Kościele S. Piotra, dnia 4 Czerwca 1828 roku, Papieztwa Naszego 5go.

H. *Gasparini* J. S. Sekretarz.

Z *Odessy d.* 22 *Listopada D. K.*
(Z Ruskiego Inwalida.)

Dla nas śmierć N. Cesarzowey Maryi Fedorowney była pocıskiem, tem bardziey niespodzianym, że Odessa niedawno widziała nowe dzieło dobreczynne Nayiaśnieyszey Zmarłey: przy Reskrypcie pod dniem 21 Października, Cesarzowa Jeymość raczyła przysłać do Hrabiego Woroncowa dla chorych i ranionych woiowników, znayduiących się w tuteyszych szpitalach, 15,000 rubli i szarpia, przygotowaną rękami Jey Cesarskiey Mości.

Reskrypt Błogosławioney pamięci Nayiaśnieyszey Cesarzowey Maryi Fedorowny, wydany do Hrabiego Woroncowa.

Hrabio Michale Siemionowiczu! Pragnąc choć małą pomocą przyczynić się do ulgi cierpień walecznych Naszych woiowników, którzy na polu walki za Monarchę i Oyczyznę krew wyleli, udaię się do WPana troskliwości i gotowości dopomagania wszelkiemu dobremu zamiarowi. Przesyłaiąc przytem piętnaście tysięcy rubli, proszę WPana, abyś uczynił Mi tę przyiemność, i obrócił na wsparcie niedostatnich, wychodzących ze szpitalów, officerów i rang niższych, tak z pułków gwardyi, iako i armii, na teyże zasadzie, iak używa się podarowana na podobny przedmiot, przez Cesarzową Nayukochańszą Moię Synową, summa. Do tego przyłączam nieco zrobioney przeze Mnie szarpi, dla znayduiących się w szpitalach woyskowych ranionych officerów i rang niższych. Poruczaiąc to wszystko WPana z duszy pochodzącey skłonności ku dobru, proszę WPana, abyś w miarę rozdawania pomocy pieniężnych, przysyłał Mi spisy tych, którzy ie otrzymali, a z prawdziwem poważaniem i życzliwością zostaię ku WPanu przychylną.

W Petersburgu MARYA.
d. 21 *Października* 1828 *r.*

Z *Paryża d.* 15 *Grudnia.*

Onegday naradzali się Ministrowie u Ministra handlu. — Wczoray Xiążę Brunświcki odwiedził Króla.

Jenerał Gudin, który dowodził naszą osadą w Kadyxie, mianowany został honorowym Szambelanem.

W mieysce odwołanego na inne przeznaczenie P. Juchereau de St. Denis mianowany został naszym Ajentem przy rządzie

Greckim P. Rohan. — Podług listów Jenerała Maison pod dniem 23 Listopada, woyska nasze rozłożone są po różnych miastach Greckich; stan ich zdrowia polepsza się ciągle, ale powolniey, niż w początkach sądzono, i część wyzdrawiaiących nie może prędko przyyść do sł. Twierdze Morei stawiane są w dobrym stanie obrony; Koron oddano Grekom. Pułkownikowi Fabvier dostawia nasz rząd miesięcznie 100,000 franków na urządzenie woyska Greckiego. — Wyprawa do Morei kosztować iuż ma 35 mill. Fr.

Fregata Ifigeniia, którą dnia 23 Listopada odpłynęła z Navarino, przybyła dnia 6 b. m. do Tulonu; a galera Mutine, która dnia 26 Listopada opuściła Algier, przybyła tamże dnia 7go. W tymże dniu bryg Kometa podniósł kotwice, ale przeznaczenie iego niewiadome. — Podług listu z Navarino (w Gazecie Francyi umieszczonego) odstąpiono od planu przedsięwzięć za Moreią. Przynaymniey potrzebaby do tego znacznych posiłków, bo w Atenach sto' 10,000, w Negrepont 20,000 Turków, a Basza Lepantu odbiera codziennie nowe korpusy Albańczyków, które mogą drogą stronę odnogi osadzić.

Pamiętników Xięcia Rovigo, wyszło teraz z druku 2gie wydanie.

W roku zeszłym umarło tu 1086 mężczyzn i 1444 kobiet na suchoty. W tymże roku wyciągniono z wody 370 osób, z których 187 same do niey wskoczyły.

Z Madrytu d. 4 Grudnia.

Nieustannie przewiiaią się między naszą stolicą i Lizboną gońcy, iednak nic z przywiezionych przez nich pism wiedzieć niemożna, bo te prosto Królowi są oddawane; zapewniaią tylko, że nic wcale zaspokaiącego o zdrowiu Don Miguela nie zawieraią. Zadziwia nawet, iż Gazeta Dworska, która zwykła zawsze donosić nayśpieszniey o okolicznościach tyczących się rodziny Królewskiey, o przypadku Don Miguela nie wcale nie doniosła. Prywatne zaś doniesienia z Lizbony zgadzaią się, że stan zdrowia Don Miguela nie wielką czyni nadzieię, i że nieszczęśliwy ten kray na nowe zaburzenia wystawiony zostanie.

Od ustąpienia osady Francuzkiey z Kadyxu zawsze ieszcze to miasto iest puste. Nowy Hiszpański Gubernator czyni co może dla uzyskania przychylności i miłości mieszkańców, zniósł nawet niektóre przez iego poprzednika cierpiane nadużycia. Nieszczęściem nie iest w swoich przedsięwzięciach od Regidorów (władz mieyskich) wspierany, wszelako uda mu się może przywrócić dawną świetność miasta.

Redaktora byłego pisma za Stanów *Uniwersal*, P. Vargannes, nakazano uwięzić.

Hr. d'Espanna wielu officerów stoiącego w Barcelonie pułku gwardyi oddalił do Galicyi na poprawę swoiego postępowania.

Z Lizbony d. 2 Grudnia.

O stanie zdrowia Don Miguela panuie tu naywiększa cisza. Przystęp do pałacu Queluz iest każdemu bez żadnego wyiątku zabroniony i domowniey tylko Xięcia maią do niego przystęp, ale do niego zbliżać im się nie wolno; do pokoiów iego wolno tylko wchodzić Królowey, Baronowi Queluz (Cyrulikowi Pires), Hr. Cintra, zaufanemu duchownemu i kilku służącym, którzy iednak nigdy z pałacu wyyść nie mogą. Lekarze, którzy codziennie buletyn podpisuią, nigdy chorego nie widzą, i muszą przestać na tem co hn Baron Queluz powiada. Z tego wszystkiego sądzićby można, iż stan zdrowia Don Miguela nie iest naylepszy.

Kupiecki okręt przybyły onegday z Rio-Janeiro do portu naszego, przywiózł listy zapewniaiące, iż stałem postępowaniem Don Pedra iest posłać do Europy eskadrę i woyska. Dwa liniiowe okręty, 2 lub 3 fregaty i kilkanaście przewozowych okrętów oczekuią codziennie rozkazu do zgromadzenia się w Rio-Janeiro, dla zabrania ammunicyi i woyska, które z pośpiechem przygotowane zostało. Wiadomość ta, mimo natężeń policyi i szpiegów wstrzymuiących iey rozgłoszenie, rozeszła się szybko w publiczności i zrobiła w stolicy wielkie poruszenie. — Z prowincyy niemamy żadnych pewnych wiadomości.

Z Sztokolmu d. 2 Grudnia.

Rzadko kiedy przedstawiono reprezentacyi narodowey obraz więcey zaspokaiaiący o położeniu kraiu, rzadko kiedy dano pięknieyszy widok przyszłości, iak w ostatnim rapporcie rządu do stanów Jeneralnych. Szwecyia w chwili obecney iest może iedynym kraiem w świecie, wolnym od wszelkich długów, od których procent bywa płacony. Gdy inne kraie, obciążone nierównie wyższemi podatkami, corocznie muszą obmyślać środki pomocnicze dla pokrycia braku wpływów, narod Szwedzki niedawno powziął wiadomość: iż dochody kraiowe coraz większą przedstawiaią przewyżkę, i że się teraz w skarbie znayduie oszczędność 5 milionów talarow. Przypadek ten nie wydarzył się od czasów rządu Karola XI.; od 130 lat bowiem, Szwecyia tak znacznych iak teraz nie posiadała skarbów. Co iednak wyżey nad to powinno bydź cenione, iest, iż dobre mienie obywateli trzyma równowagę z pomyślnością kraiu, czego przynaymniey wzrastaiąca ciągle ludność zdaie się bydź niezaprzeczonym dowodem. W pierwszym roku po stracie Finlandyi, Szwecyia nie liczyła nad 2,000,000 mieszkańców, teraz liczy ich przynaymniey 2,900,000; to iest: w ciągu lat 18 ludność wzrosła o 1/3. Pomyślne te skutki winna chwalebnym usiłowaniom rządu, który ożywia handel i przemysł, wszystkich rzemieślników bez różnicy, zachęca i wspiera, a przez to klassie pracuiącey zapewnia środki utrzymania. Pieniądze papierowe po każdem posiedzeniu giełdy wyżey stoią, a nawet dla zapobieżenia przeszkodom w interessach kupieckich, starać się trzeba o wstrzymanie zbytniego napływu gotowizny.

W zeszły piątek były zacięte spory w Izbie Rycerskiey. Tyczyły się one skargi Barona Anckarschwaerd, podaney na Ministrów. Hrabia Wetterstedt podniósł się i przeczytał odpowiedź z wezwaniem Barona, aby swoie podanie złożył w komitecie konstytucyynym. Odpowiedź Barona była równie w mocnych wyrazach iak i podanie. Wspomniał w niey szczególniey o potrzebie kodexu i zmianie reprezentacyi. Bez tych, nie można prawdziwie dobrego Ministeryum utworzyć; mianowicie co do zmiany reprezentacyi, tey sobie wszyscy życzą. W odpowiedzi na wezwanie Hr. Wetterstedt, aby Baron swoię skargę złożył w komitecie konstytucyynym, wyciągnął on zapieczętowaną paczkę, z temi słowy: — "Jest powód oskarżać doradców Króla, a szczególniey kontrasygnenta nowego porządku Izby Rycerskiey, Hr. Wetterstedt; — i żądał odesłania tey sprawy do komitetu konstytucyynego, co także potwierdzono. Potem uchwalono zakładać banki prywatne; podatek od palenia wódki podwyższyć; wznieść pomnik Gustawowi Adolfowi na polu Bitwy pod Lützen, przy Szwedzkim kamieniu, i t. d. — W innych Stanach uczynione wnioski są mniey ważne i dotyczą się tylko kraiowych spraw, a zatem cudzoziemców interessować nie mogą.

Z Stambułu d. 25 Listopada.

Dnia 15 b. m. Sułtan utracił drugiego syna Xięcia Abdulhamida w dziecinnym ieszcze wieku, bo w roku i 20 miesięcy, po krótkiey chorobie, iak mówią na zaniedbane zapalenie płuc. Ciało dziecięcia złożone zostało nazaiutrz przez władze Dworskie i Ulemów w grobie Sułtanów przy Meczecie Mahmeta II. — Oprócz kilku Xiężniczek dotąd zostaie tylko przy życiu z licznego potomstwa Mahmuda pięcioletni Abdulmedszyt.

Mimo ostrey pory roku ciągle ieszcze przechodzą woyska z Azyi i posełana iest artyleryia i ammunicyia na plac woyny. Nowy Wielki Wezyr Izzet Mehmed Basza założył swoią kwaterę w Aidos. Mnóstwo iednak upadłego na górach Bałkanu śniegu położyło prawie nie przełamaną tamę działaniom w tey okolicy.

Tymczasem Porta odebrała przez Szumlę doniesienie od dowódcy w Sylistryi, że Rossyianie po wezwaniu ieszcze raz do poddania się osady i po otrzymaniu odmowney odpowiedzi, na początku tego miesiąca odstąpili od oblężenia Sylistryi. Mała część oblegaiącego korpusu przewieziona została na stoiących przed twierdzą statkach flotylli Rossyyskiey na drugą stronę Dunaiu, a reszta woyska udała się drogą do Hirsowy.

Flotta Rossyyska na morzu Czarnem zmuszoną została przez panuiące tam burze w drugiey połowie Października cofnąć się do portów Rossyyskich, co zdaie się iednak nie nastąpiło bez straty w okrętach i ludziach; bo oprócz płaskiego liniiowego okrętu o 60 działach, który pod Inada na brzeg wyrzucony został, rozbić się miało kilka innych okrętów woiennych i przewozowych tak o brzeg Europeyski, iako też Azyiatycki.

Dnia 16 i 21 b. m. przybyły tu z Warny 3 Austryiackie kupieckie okręty i 1 Sardyński, które przywiozły część Mahometańskich mieszkańców tego prawie zburzonego przez długie oblężenie miasta, składaiących się z kilku set rodzin, którem naznaczone zostały przez rząd w Galata i okolicznych przedmieściach mieszkania i żywność.

Dnia 18 i 19 b. m. przybyło tu 27 kupieckich okrętów, to iest 16 z Alexandryi, a reszta z różnych portów Syryi i Macedonii zbożem i żywnością wyładowanych. W kilka godzin po wniyściu tego konwoiu do Dardanellów, przybył Rossyyski Kontra-admirał Ricord z iednym liniiowym okrętem i przed wyspę Tenedos na wniyściu do Helespontu, dla zapowiedzenia i uskutecznienia zaraz zamknięcia Dardanellów.

Porta, iak tylko odebrała pewność o uskutecznieniu dawniey zagrożonego przez eskadrę Rossyyską zamknięcia Dardanellów, spowodowaną została do obmyślenia środków dla zapewnienia żywności liczney stolicy ludności; aże nim urządzą się takowe dowozy, wypada zapobiedz przypadkowemu niedostatkowi, przeto wydany został dnia 23 b. m. rozkaz, aby wszyscy nieżenaci, w Stambule nie zrodzeni i nie osiedli Grecy i Ormianie w przeciągu dni 14 opuścili stolicę, przez co zmnieszy się ludność o 25,000 głów. Patryarchowie Grecki i Ormiański maią rozkaz uskutecznić to rozporządzenie.

Jak tylko Porta odebrała wiadomość o pokazaniu się Rossyyskiey eskadry przed Tenedos, mianowała dotychczasowego dowódcę obozu pod Dardanellami, Hafis Ali Baszę, gubernatorem zamku Tenedos, a byłego Wielkiego Wezyra Silihdar Ali Baszę naczelnym dowódcą woysk w stanowisku pod Dardanellami i stanowisko tameczne zmocnić kazała kilku woiennemi okrętami.

DODATEK
DO Nro 105.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 31 GRUDNIA 1828 ROKU WE ŚRODĘ.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany, na O° Reaumira.

Dzień godzina	Barometr z reduk: na O° z.	Therm: czyli stop: zim i ciepła	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
Grudn:	cali lin:	stopnie	stop:			
god: 7	27 4, 202	+ 0. 4	95	Wschodni słaby	Pochmurno	
12	„ 4, 194	+ 2, 4	90	„ „	„ „	
27. 3	„ 4, 380	+ 2. 0	92	„ „	„ „	
9	„ 4, 807	+ 1. 2	95	żaden	„ „	
7	27 5, 355	+ 1. 5	96	żaden	Pochmurno	Deszcz.
28. 12	„ 6, 011	+ 1. 9	92	Połn: Za. słaby	„ „	Śnieg.
3	„ 6, 258	+ 1. 4	93	„ „	„ „	Deszcz.
9	„ 7, 121	— 1. 4	94	Połnocny słaby	„ „	
7	27 7, 988	— 2. 4	93	Połnocny słaby	Pochmurno	
29. 12	„ 9, 057	— 4. 1	90	„ mocny	„ „	
3	„ 9. 455	— 4. 7	89	„ „	„ „	
9	„ 11, 021	— 8. 9	82	„ „	„ „	

J. K. *Steczkowski*, A. O. A.

Z Londynu d. 13 Grudnia.

Król z wielką radością mieszkańców miasta Windsor zaiął na mieszkanie dnia 9 b. m. tameczny zamek. Od tey chwili nie opuścił Monarcha zamku, ale cały czas poświęcał częścią sprawom rządowem, częścią urządzeniem wewnętrznem. Zaraz po przybyciu do zamku udzielił Budowniczemu, P. Wyatville, godność rycerską. Król cieszy się nalepszem zdrowiem i dnia 15 b. m. da w zamku pokoie. Prezydent miasta Windsor wydał do mieszkańców oznaymienie, że stosuiąc się do ich życzenia, naznacza na dzień 11 b. m. zgromadzenie, dla ułożenia do J. K. Mci adressu z powodu założonego w Windsor mieszkania.

Młoda Królowa Portugalska odebrała w tych dniach list od N. Króla Jmci naszego, w ktorym dał iey tytuł Królewey Portugal-

skiey i nayprzychylniey się dla niey oświadczył.

Xżę Wellington powrócił dnia 10go do miasta z wieyskiego mieszkania Xcia Richemond, którego nazaiutrz odwiedzili Hr. Aberdeen, Lord Ellenborough, P. Peel, Kanclerz skarbowy i P. Cockburn. Hr. Ofalia miał dnia 11go a Poseł Pruski wczoray naradę z Hr. Aberdeen w wydziale spraw zagranicznych.

Nadeszły pisma od P. Stratford-Canninga i P. Adam, tudzież z Paryża, a z Rio-Janeiro do 21 Października od Lorda Strangford Z Malty zaś pod d. 22 Listopada donoszą, iż Flotta Rossyyska pod Hr. Heyden zabierała się do zaięcia zimowego stanowiska w Poros. Nasz Viceadmirał Malcom znaydował się dnia 2go w Suda. Do dnia 3go nie miano ieszcze w Smirnie urzędowey wiadomości o zamknięciu Dardanellów.— Angielski Ajent przy rządzie Greckim Dawkins, przybył dnia 17 Listopada do Poros.

Gazety *Globe* i *Morning* donoszą, iż poselstwo Lorda Strangford do Don Pedro nie będzie wcale pomyślne, bo Cesarz bardzo iest zagniewany przeciw Don Miguelowi.

Gazeta *Times* zawiera wyciągi z listu z Madeiry pod dniem 16 i 21 Listopada, z których okazuie się iasno, iż ieśli wyprawa Don Miguela przeciw wyspom Azorskim z powietrzem, iakie tam panuie, walczyć musi, pewnie celu swoiego niedopnie. Wysiadłe na Madeirę woyska bardzo są nieukontentowane; w kassach publicznych tak iest wielki niedostatek pieniędzy, iż żadnego żołdu nie odbieraią, a piekarzom za dostarczany chleb należy się 200 Fs. Uczynili oni przed kilku dniami przełożenie kommissarzowi, iż nie mogą chleba dostarczać, skoro nie odbieraią zapłaty, gdyż dom, ktory dawniey pszenicy dostarczał, nie chce iey więcey bez zapłaty dostarczać. Kommissarz doniósł to Gubernatorowi, a ten z zimną krwią kazał im odpowiedzieć: "że zostawia im do wyboru, albo chleb dostarczać, albo póydą do więzienia i utracą wszystkie maiątki, iako nieprzyiaciele J. K. Mci.„ Inny list opisuie niesłychaną tyraniią, dzikość i niewiadomość tegoż Gubernatora, J. M. Monteiro. Wszyscy prawie rzetelni ludzie ięczą w więzieniach lub ratowali się ucieczką.

Jenerał Stubbs wydał w Plimut pod dniem 7 b. m. następuiące oznaymienie:

Gdy wychodnie Portugalscy nie mogą dłużey w mieyscu tuteyszem pozostać, ponieważ rząd Nayiaśn: Króla Jmci Angielskiego nie zezwala, przeto wypada, aby się z tego kraiu oddalili, i przedsięwzięli postanowienie, które zgadzałoby się z interessem oyczyzny i wspaniałomyślną ofiarą, iaką przez wyyście z kraiu okazali. Do N. Cesarza Jmci Wysokiego Oyca Donna Maryi II., należy przeciąć pasmo zdarzeń, które w kraiach iego Wysokiey Córki naturalny bieg rzeczy wstrzymuią, a waleeznych obrońców Portugalskiey wolności i praw młodey Królowey szczególnieyszym obowiązkiem przykładać się do tak szlachetnego celu. W stolicy tylko Wysokiego Cesarza, byłego Króla Portugalskiego, na łonie pobratyńskiego narodu znaydu wierni poddani Donna Maryi II. gościnne i braterskie przyięcie, opiekę i dostateczne źródła do dalszych swoich działań. Między poniżeniem i sławą nie iest wybor wątpliwy. Mężowie honoru w wszystkich kraiach pochwalą ostatnią tę ofiarę, i uważać ią będą iako nayszlachetnieyszą pomoc do ukończenia chwalebnego dzieła. Tymczasem zaleca się officerom i żełnierzom znayduiącym się w tuteyszym zakładzie, aby byli w gotowości do odpłynienia za kilka dni na mieysce swo-

iego przeznaczenia, stósownie do nadeszłego nam w tey chwili rozkazu. Spodziewamy się, że ochotnicy, którzy z wielką wiernością z prawdziwego przywiązania do kraiu, z niebezpieczeństwy i przykrościami towarzyszyli swym bracią oręża, chętnie towarzyszyć im będą, dla zapewnienia tryumfu sprawy kraiu i prawey swey Królowey. Nie zostaiący zaś w służbie woyskowey, którzy dla świętości przysięgi, wystawili się na niezliczone cierpienia, zawiezionemi także zostaną do wzmiankowanego wyżey mieysca, gdzie będą w stanie dać nowe dowody swey miłości oyczyzny i wierności. Dzienne rozkazy oznaczą czas do wsiadania na znayduiące się iuż tu i przybydź maiące przewozowe okręty. Zresztą miana będzie ile bydź może staranność o wygody podczas podróży. Jeżeliby zaś nie należący do woyska nie chcieli póyśdź za powszechnem postanowieniem, zapisać się maią w sekretoryacie zakładu, który zaraz po wsiądzeniu woyska na okręty, rozwiązany zostanie. Tomasa G. *Stubbs*, Jen. Por.

Niektórzy Portugalczykowie sądzą, iż odpływaiące z Plimut woyska Portugalskie udadzą się prosto do Portugalii, lepiey zaś rzeczy wiadomi mniemaią, iż korzystać będą z klęski wysłaney przeciw Terceirze wyprawy Portugalskiey, opanuią te wyspy, urządzą pułki i pod zasłoną Ces. Brazyliyskich okrętów wysiędą na Madeirę, a ztamtąd dopiero zmocnieni uderzą na Portugaliią. Gazeta Kuryer zaś wyraża: "Rząd nasz, iako neutralne Mocarstwo, nie mógł zezwolić, aby wychodnie Portugalscy z ammunicyią i bronią odpłynęli ztąd do Portugalii, dla tego każe ich do Brazylii eskortować."

W domu Posła Francuzkiego popełniono znaczną kradzież w srebrach stołowych.

Podług doniesień z Laguaira pod dniem 29 Października głos publiczny iest za Boliwarem. Administracyia Santandra podczas pobytu Boliwara w Peru dała powód do naywiększych użaleń, i Boliwar za powrotem nie zaniedbał naganić iego postępowania, przez co zrobił sobie z niego nayzaciętszego nieprzyiaciela. — Dnia 2 Października Jenerał Padilla i Pułkownik Guerra zostali rozstrzelanemi, a potem obwieszonemi. Sprawa Santandra ieszcze się nie rozpoczęła. Ze wszystkich stron nadchodzą adressy powinszowania do Boliwara.

Konsul Brazyliyski, P. Pecanho, przybył z Rio-Janeiro do Plimut.

Fregata Brazyliyska Izabella pokazała się znowu dnia 18 Października przed Fayal, ale zachowała się spokoynie.

Przez Amerykańską korwetę Boston nadeszła z Montevidee do Rio-Janeiro wiadomość, że Kongres Rzeczypospolitey Buenos-Ayres w Santa Fe dnia 24 Września zatwierdził traktat pokoiu z Brazyliią.

Z Bruxelli d. 16 Grudnia.

Wczorayszey nocy Angielski posłaniec stanu przebiegł przez miasto nasze z Londynu do Petersburga.

Naynowsze listy z Batawii pod dniem 18 Sierpnia donoszą, iż działania nasze przeciw buntownikom idą pomyślnie. Mówią nawet, iż rokoszanie sprzykrzyli sobie woynę i chcą zawrzeć pokóy z Niderlandczykami.

Druga Izba Stanów jeneralnych weźmie poiutrze pod rozwagę budżet na rok 1829.

Ułożenie tey Loteryi zdaie się dla grających korzystnieysze, iak dotychczasowych tego rodzaiu Loteryy, albowiem przy niewielkiey stawce, nie obeymuie obecna przedaynych losów iak 106,000, z których 10,182 iest treferów, tak iż prawie dziesiąty los wygrywa.

Główne Trefery tey Loteryi są.

Państwo Sawenstein i do tego nal żąca wieś Schöneich, lub gdyby wygrywaiący przekładał, w gotowiźnie ZR. 200,000 w W.W.

Dwa Domy Nr. 4 i 5 z ogrodami w Lublanie, lub w gotowiźnie . — 25,000 — —

Oprócz tych Głównych są:

Trefery pieniężne po ZR. 20,000. 5000. 4000. 3000. 2000. 1000. 500. 250 i t. d. tak iż nay mnieyszy z treferów wyciągniętych wynosi ZR. 20 w W. W.

Kupuiący 10 losów dostarczony mieć będzie ieden freylos, które freylosy oprócz wyłącznego dla siebie wyposażenia graią na wszystkie trefery bez wyiątku.

Losów po ZR. 10 w W. W. i planów z obszer iem opisaniem dostać można przy głównym Rynku pod Jaszczurkami pod L. 18 w handlu M. *Wentzl*,

który przy tey okazyi ponawia uwiadomienie o będącym u niego składzie Szkła stołowego i różnego innego tak gładkiego iak rzniętego i brylantowanego, polecaiąc się łaskawey pamięci Prześwietney Publiczności.

Dnia 29 i 30 Grudnia 1828 r.
Cena Zbóż różnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł. gr.	2. Zł. gr.	3. Zł. gr.	4. Zł. gr.
— Pszenicy	24 15	23 —	— —	— —
— Żyta	12 15	12 —	11 —	— —
— Jęczmienia	9 —	7 15	— —	— —
— Grochu	— —	— —	— —	— —
— Owsa	5 15	— —	— —	— —
— Jagieł	— —	— —	— —	— —
— Rzepaku	26 —	24 —	— —	— —

W Gdańsku d. 22 Grudnia.

Łaszt 30 Korcy wynoszący.

Pszenicy	od	Złp.	1440	do	1500.
Żyta	—	—	510	—	540.
Jęczmienia	—	—	420	—	480.
Owsa	—	—	250	—	300.
Grochu	—	—	660	—	645.

LOTERYIA KRAIOWA.

W 327 Ciągnieniu dnia 31go Grudnia 1828 roku w przytomności Osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały Numera następuiące:

13. 35. 87. 24. 15.

Przyszłe 328 Ciągnienie dnia 7go Stycznia 1829 r. przypada.

DONIESIENIA.

W dniu 5 Stycznia 1829 r. o godzinie 9tey zrana, w Krakowie przy ulicy Szczepańskiey w domu pod L. 369 rozpocznie się, a dni następnych kontynuowaną zostanie Licytacyia w drodze exekucyi zatradowanych ruchomości, iako to: mebli pokoiowych, roboty stolarskiey i tapicerskiey, malowideł, kopersztychów, zwierciadeł, percelan, szkła, dywanów, fortepianu Wiedeńskiego, faiansów, mosiądzu, sukien, znaczney ilości xiążek w różnych językach: historycznych, literatury i lekarskich, win starych w butelkach, i nakoniec różnych sprzętów domowych; chęć licytowania maiących zaprasza się z gotowemi pieniądzmi.
W Krakowie dnia 27 Grudnia 1828 r. H. *Salamoński*, Kom: Sąd.

Komornik Sądowy uwiadomia Publiczność, iż dnia 2go Stycznia 1829 r. o godzinie 9 zranney, w Krakowie przy Nowey Bramie pod L. 671, odbędzie się sprzedarz przez Licytacyię, Okowity. — W Krakowie d. 22 Grudnia 1828 r. Józef *Słodkowski*, Kom: Sąd.

Handel Dawida Kligla pod znakiem Króla Dawida, w Kamienicy W. Ostaszewskiego przy Rynku pod Nrem 453, rekomenduie świeżo nadeszły transpot Pomarańczy i Cytryn w naylepszym gatunku tak cząstkowo, iak i w większey ilości w naypomiernieyszych cenach.

Propinacyia Węgrzecka w wolnym Okręgu przy gościeńcu Warszawskim (schosse) iest do wydzierżawienia każdego czasu na lat sześć korzystnie; ieżeli chęć zadzierżawienia mieć będzie, złoży należytość ugodzoną sześcioletnią razem iey Właścicielowi.